

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/15440 din 03.10.2023
La nr. 14-03/155/1402 din 26.09.2023

Ministerul Finanțelor

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023).

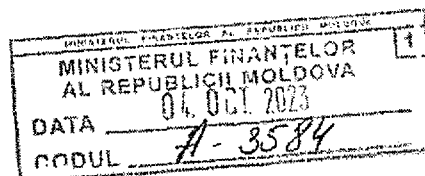
Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 4 (patru) file.

Director adjunct

Digitally signed by Cojocaru Vadim
Date: 2023.10.03 16:59:00 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Vadim COJOCARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9083 din 03.10.2023

la proiectul de lege privind efectuarea decontărilor în numerar (număr unic 695/MF/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă a acestuia și anunțurile privind inițierea elaborării și consultarea publică a proiectului au fost plasate pe pagina web oficială a autorului și portalul particip.gov.md, după cum urmează: <https://mf.gov.md/ro/content/proiect-de-lege-privind-efectuarea-decont%C4%83rilor-%C3%AEn-numerar> <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-lege-privind->

Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei de argumentare a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este instituirea unui cadru normativ care să reglementeze normele de efectuare a tranzacțiilor în numerar și să ofere posibilitatea de a pune în aplicare măsuri efective și proporționate în vederea diminuării riscurilor de comitere a încălcărilor cu utilizarea numerarului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul subiecților vizați de art.2 alin.(1), prin plafonarea limitelor admisibile în contextul decontărilor în numerar, fapt care nu este în detrimentul interesului public (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile revizuirii proiectului în spiritul recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) *denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) *condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- *denumirea autorului* proiectului actului normativ (Ministerul Finanțelor);
- *condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ (i)* În Republica Moldova există potențial pentru dezvoltarea plăților fără numerar, luând în considerație că tehnologiile avansate asigură dezvoltarea economiei digitale și utilizarea unor soluții optime și rapide de efectuare a plăților; *ii)* Necesitatea elaborării proiectului dat derivă inclusiv din Planul măsurilor pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (deoligarhizare), acesta urmând să realizeze acțiunea nr. 2.1 Plafonarea plăților în numerar realizate în cadrul unor tranzacții încheiate cu suportul liber profesioniștilor (avocat, notar, executor judecătoresc, administrator autorizat, mediator), precum și o plafonare a plăților în numerar achitate pentru serviciile acestora, cu instituirea unui mecanism de verificare aleatorie a respectării acestor cerințe și acțiunea nr. 2.4 Reglementarea interdicției de fragmentare a tranzacțiilor efectuate în scopul eludării plafonului de raportare sau plafonului de transparentizare a tranzacțiilor comerciale);
- *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene* (nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene);

- *principalele prevederi* ale proiectului și evidențierea elementelor noi (i) instituirea obligației pentru persoanele vizate de proiect de a preda prestatorilor de servicii de plată ce le deservesc toate surplusurile de numerar ce depășesc necesarul minim pentru efectuarea decontărilor pentru următoarele 3 zile lucrătoare, cu unele excepții; ii) stabilirea cazurilor permissive de efectuare a decontărilor în numerar nelimitat; iii) stabilirea condițiilor de eliberare a numerarului din casieria entității și a sancțiunilor aplicabile pentru nerespectarea prevederilor propuse; iv) limitarea comisioanelor aplicate pentru efectuarea decontărilor prin virament, în scopul echilibrării sarcinii create de obligativitatea efectuării tranzacțiilor prin virement; etc.)

- *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare* (Odată cu intrarea în vigoare a legii respective, vor fi abrogate normele din Legea nr.845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi ce prevăd limitele de utilizare a numerarului, precum și art.293 din Codul contravențional, ce reglementează sancțiunea aferentă).

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”. Potrivit notei informative a proiectului implementarea prevederilor propuse nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare din contul bugetului de stat.

Coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă *întrunirea* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) *se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*

c) *terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*

e) *se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*

f) *se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*

g) *se evită tautologiile juridice;*

h) *se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]*”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului vizează preponderent activitatea entităților publice/agenți publici responsabili de controlul respectării limitelor de efectuare a tranzacțiilor în numerar stabilite conform

prevederilor propuse (Serviciul Fiscal de Stat).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art.6 alin.(1) lit.f)

Articolul 6. Limite de efectuare a decontărilor în numerar (1) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. a- f), sunt în drept: [...] f) să efectueze eliberări de numerar pentru decontări aferente dividendelor către toți asociații/acționarii în sumă ce nu depășește 100 000 de lei cumulativ anual;

Obiecții:

Prim-plan se remarcă faptul că CNA a examinat proiectul înaintat prin prisma competenței instituționale și s-a expus pe marginea acestuia prin avizul Nr. 06/2/13275 din 23.08.2023 remis regulamentar în adresa autorului. În context, se reiterează obiecțiile și recomandările expuse ante în adresa autorului, după cum urmează.

Operațiunile de plăți în numerar dețin o pondere semnificativă în totalul operațiunilor financiar-contabile derulate de o entitate, acestea fiind nelipsite indiferent dacă societatea desfășoară activități economice, sau este fără scop patrimonial. Potrivit raportului SFS „Rezultatele prezentării declarațiilor cu privire la impozitul pe venit pentru anul 2022”, în anul 2022, dividendele au ocupat o pondere semnificativă (13%) în structura surselor de venit ale persoanelor fizice. Mai mult ca atât, tendința din ultimul an se manifestă prin accentuarea sursei respective în masa totală a veniturilor, și anume: de la 11% în anul 2021 la 13% în anul 2022. În total, în anul 2022, 12 692,11 mln au fost îndreptați către persoane fizice sub formă de dividende din activitatea întreprinderilor deținute. Comparativ cu anul precedent, s-a înregistrat o rată de majorare considerabilă în mărime de 34,63% (3 264,97 mln lei), adică de la 9 427,14 în anul 2021 până la 12 692,11 mln lei.

În primele 5 luni din anul 2023, dividendele achitate în folosul persoanelor fizice rezidente au constituit în total 4 274,1 mln lei. Ponderea acestor venituri rămâne a fi o sursă importantă în categoria de venituri ale persoanelor fizice. Astfel, dividendele au ocupat 10% din totalul veniturilor achitate de persoanele juridice rezidente. Totodată, datele fiscale indică un nivel semnificativ de plăți în luna mai din a.c., astfel persoanele fizice au beneficiat cu 36% (263,2 mln lei) mai mult decât în luna ianuarie și cu 14% (126,08 mln lei) mai mult decât în luna aprilie a.c.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională reține: corupția subminează democrația și statul de drept, conduce la încălcarea drepturilor omului, subminează economia și erodează calitatea vieții. Prin urmare, lupta împotriva corupției este parte integrantă a asigurării respectării statului de drept (Hotărârile nr.4/2013, nr.22/2013, 26/2014, 7/2015). În prezent, starea criminogenă în Republica Moldova rămâne una destul de alarmantă, iar în sarcina organului de urmărire penală și a procurorului stă obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului, asigurând astfel dreptul părților la o investigație a infracțiunilor eficientă și în termen rezonabil din partea statului. Analiza profilului criminalistico-financiar al subiectului activ al infracțiunii de corupție/finanțare ilegală a partidelor politice prin prisma cazurilor penale instrumentate de CNA (în special în perioada 2020-2023), determină premise reale de a menționa că utilizarea banilor (lei,

euro sau dolari americani, cash ori pe card, plată facturi, cota parte din afacerile „protejate”, împrumut de bani), în calitate de mijloace de corupere, constituie liantul determinant al activității infracționale, în contextul implicării părților în manifestări de corupție și săvârșirea infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității atât în sfera publică, cât și cea privată (coruperea active/pasivă, darea/luare de mită, etc.). Concluzia dată, este reiterată de analiza strategică privind practica judiciară pe cauzele de corupție și conexe celor de corupție, în baza hotărârilor judecătorești pronunțate în perioada anului 2021 (elaborată de către subdiviziunea specializată a CNA). <https://www.cna.md/public/files/ASsentintecorupctie20211b985.pdf>

Totodată, reieșind din probele administrate de către organul de urmărire penală a CNA în dosarele aflate în gestiune, în perioada a 01.01.2022 – 01.05.2023, au fost depistate și ridicate mijloace financiare impunătoare (în diversă valută USD, EUR și MDL) precum și administrate probe privind utilizarea mijloacelor financiare în numerar (cash) în scopul finanțării ilegale a unui partid politic.

Utilizarea pe scară largă a numerarului generează o vulnerabilitate din punctul de vedere al prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării ilegale a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum. Această vulnerabilitate este menționată și în Evaluarea Supranațională a Riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivelul Uniunii Europene (SNRA). Îngrijorările față de amploarea și consecințele negative ale infracțiunilor de corupție și finanțare ilegală a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum, solicită de la organul de urmărire penală o implicare reală și pregnantă, inclusiv optimizarea metodelor de monitorizare a fluxurilor financiare și a procedeelelor criminalistice de descoperire a acestora.

În acest context, în scopul reducerii corupției și conformării în privința acțiunilor ulterioare ale Centrului Național Anticorupție, ca și multe alte state, Republica Moldova pe fonul eforturilor anticorupție, urmează să întreprindă mai multe măsuri de disciplină financiară privind operațiunile de încasări și plăți în numerar (eliberat de către întreprindere în favoarea persoanelor fizice).

Existența zonelor de legislație deficitară, coroborat cu inadecvarea resurselor disponibile organelor abilitate cu combaterea spălării banilor și finanțării ilegale a partidelor, poate favoriza riscul sporit de materializare a folosirii intensive a numerarului de către grupurile de crimă organizată pentru disimularea originii ilicite a banilor și reciclarea acestora, condiționând lipsa unui răspuns adecvat la realitățile sociale actuale.

Riscurile delimitate supra, sunt accentuate de insuficiența conștientizării, de către entități/persoane fizice a fenomenului infracțional la care sunt expuse, precum și o slabă sensibilizare publică în legătură cu importanța prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării ilegale a partidelor politice, fapt ce determină un grad avansat de reticență a acestora în colaborarea cu entitățile publice competente.

Carențele prenotate, periclitează eficiența măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și transparența finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale.

Reducerea ponderii tranzacțiilor cu numerar și eficientizarea controlului intern asupra numerarului care nu cade sub incidența Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22 decembrie 2017 (eliberat de către întreprindere în favoarea persoanelor fizice) și orientarea spre efectuarea plăților prin virament reprezintă o acțiune cu efecte pozitive, atât din perspectiva autorităților publice, precum și din perspectiva persoanelor fizice și juridice:

- pentru autorități publice: asigură creșterea transparenței și securității prin sporirea posibilităților de monitorizare și combatere a evaziunii fiscale;
- pentru persoanele fizice și juridice: asigură optimizarea proceselor de lucru, efectuarea rapidă a mai multor plăți într-o perioadă scurtă de timp oferind, astfel, oportunitatea de a obține venit mai mare și, concomitent, de a economisi timpul.

În aceeași ordine de idei, Raportul referitor la infracțiunile financiare, evaziunea fiscală și evitarea obligațiilor fiscale Rezoluția Parlamentului European din 26 martie 2019 referitoare la infracțiunile financiare, evaziunea fiscală și evitarea obligațiilor fiscale (2018/2121(INI)), la capitolul 1.3. Riscurile și beneficiile legate de

tranzacțiile în numerar 13. subliniază că tranzacțiile în numerar rămân un risc foarte ridicat în ceea ce privește spălarea de bani și evaziunea fiscală, inclusiv în ceea ce privește fraudă în materie de TVA, în ciuda avantajelor pe care le prezintă, cum ar fi accesibilitatea și viteza; ia act de faptul că o serie de state membre au introdus deja restricții în ceea ce privește plățile în numerar; ia act, de asemenea, de faptul că, deși normele privind controlul numerarului la frontierele externe ale UE au fost armonizate, normele de la nivelul statelor membre privind circulația numerarului între frontierele UE sunt diferite;

În cele din urmă, potrivit art. 7 al Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată prin Legea nr. 158-XVI din 06.07.2007: 3. *Fiecare stat parte are în vedere, de asemenea, să adopte măsuri legislative și administrative corespunzătoare, compatibile cu obiectivele prezentei convenții și conforme cu principiile fundamentale ale dreptului său intern, cu scopul de a spori transparența finanțării candidaturilor la un mandat public electiv și, eventual, a finanțării partidelor politice.*

Rezumând cele expuse supra, întru consolidarea măsurilor de disciplină financiară privind operațiunile de încasări și plăți în numerar și sporirea posibilităților de monitorizare și combatere a fluxurilor financiare în contextul distribuirii profitului net asociaților în numerar, se propune excluderea prevederilor art.6 alin.(1) lit.f) al proiectului. Intervenția propusă, se încadrează în agenda legislativă a Guvernului ce vizează digitalizarea constantă a economiei și amplificarea acțiunii măsurilor de diminuare a volumului tranzacțiilor în numerar în economia națională și intervine în contextul aprecierii riscurilor aferente gradului sporit de anonimitate asigurat de tranzacțiile cu numerar.

Întru susținerea riscurilor prenotate, reținem prevederile Dispoziție CSE nr 75 din 19 iulie 2023 https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/75.dispozitia_cse_nr._75_19.07.2023.pdf și concluziile auditului financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2022 (Hotărârea Curții de Conturi nr.18 din 25 mai 2023), după cum urmează: *Achitarea dividendelor la o cotă impozabilă de doar 6%, comparativ cu celelalte impozite achitate la plățile salariale, este o metodă legală ce favorizează riscul apariției și menținerii salariilor în plic.*

Utilizarea „muncii la negru” este un fenomen care generează efecte negative asupra bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale, fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, dar și, nemijlocit, asupra angajaților și angajatorilor. Acceptând „salariul în plic”, angajații riscă să fie lipsiți de o pensie decentă, de un pachet social motivant, de o asigurare medicală de calitate, de protecție socială a familiei lor, de concedii de odihnă plătite, de indemnizații decente. Achitarea dividendelor la o cotă impozabilă de doar 6%, comparativ cu celelalte impozite achitate la plățile salariale, este o metodă legală ce favorizează riscul apariției și menținerii „salariilor în plic”. Astfel, pentru perioada 2020-2022 au beneficiat de dividende 29 544 de persoane, valoarea dividendelor achitate de către operatorii economici (SRL) fondatorilor a constituit 26 555,0 mil. lei, iar impozitul pe venit reținut din dividende a constituit 1 616,0 mil. lei.

Pentru perioada 2020-2022, în cazul a 526 de beneficiari cărora li s-au achitat dividende în sumă de 547,6 mil. lei, auditul a constatat că a fost reținut impozit cu 18,6 mil. lei mai puțin, sau 56,5%, ceea ce constituie un venit ratat pentru bugetul de stat, vezi tabelul de mai jos.

La solicitarea auditului, SFS a informat că neachitarea dividendelor este motivată prin: - nereținerea (reținerea integrală) a impozitului pe venit din dividende de către contribuabilii care au îndreptat spre plată dividende (13,5 mil.lei); - neasigurarea reflectării (reflectarea deplină) acestora în nota informativă IALS21 (5,4 mil. lei). La acest aspect, SFS, prin Ordinul nr. 131 din 25.04.2023, a stabilit acțiuni și termene concrete menite să fortifice măsurile de administrare la compartimentul impozite pe venit, fiind în derulare și activități de administrare, în raport cu contribuabilii identificați, în scopul stabilirii motivelor/ divergențelor prezentării corectate a dărilor de seamă.

Deși dividendele sunt venituri din distribuirea profitului net între fondatori (acționari) în funcție de rata de participare depusă la capitalul societății, cu toate acestea dividendele pot fi utilizate spre achitarea salariilor în plic, stimularea angajaților (adaosuri la salarii, alte recompense), folosind o cale de optimizare a impozitelor și de evitare a contribuțiilor de asigurări medicale și sociale. În trimestru IV al anului 2022,

potrivit datelor statistice, munca informală era prestată de cca 192,4 mii de persoane, în timp ce Inspectoratul de Stat al Muncii a depistat doar 82 de persoane ce activau fără forme legale de angajare[1].

Estimările de audit pentru perioada 2020-2022 privind calcularea contribuțiilor la BASS la valorile dividendelor achitate (26 555,06 mil. lei), indică posibile majorări ale veniturilor BASS de până la 5 139,7 mil. lei. Aceasta nu este doar o sursă a posibilelor venituri la BASS, ci și o majorare semnificativă a venitului pentru asigurarea riscurilor sociale, precum incapacitate de muncă, maternitate, șomaj, șomaj tehnic, invaliditate, pensionare etc.), iar cetățenii pot beneficia de prestații sociale corelativ obligațiilor onorate la BASS.

Unii agenți economici, care pe parcursul anilor 2020-2021 au achitat dividende în valoare de 36,4 mil. lei, în anul 2022 au intrat în procedură de insolvabilitate cu datorii la bugetul asigurărilor sociale în valoare de 2,5 mil. lei. Astfel, în 16 cazuri, agenții economici, după achitarea dividendelor, în anul următor au fost în imposibilitatea de a-și onora obligațiile față de BASS. Procedura de insolvabilitate atrage după sine riscuri semnificative la stabilirea prestațiilor (vezi pct. 7.6).

Ca rezultat al acțiunilor de control desfășurate de către Serviciul Fiscal de Stat în legătură cu intentarea procedurii de insolvabilitate, în 15 cazuri a fost sesizat organul de urmărire penală din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, privind întrunirea indicilor de insolvabilitate intenționată.

Astfel, salariul în plic este un fenomen nociv și o problemă pentru fiecare cetățean care acceptă o astfel de remunerare pentru munca sa. Bani primiiți în plic evită plata impozitelor și contribuțiilor, dar această practică înseamnă de fapt o condamnare la un viitor nesigur, cu multe riscuri și urmări grave, care nu pot fi evitate.

Recomandări:

Excluderea excepției vizate de art.6 alin.(1) lit.f) al proiectului.

Factori de risc:

- Derogări neîntemeiate de la exercitarea drepturilor/obligațiilor
- Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - nerespectare a regimului cadourilor
 - spălare a banilor proveniți din infracțiuni
- Legalizarea actelor de:
 - spălare a banilor proveniți din infracțiuni

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei de argumentare a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este instituirea unui cadru normativ care să reglementeze normele de efectuare a tranzacțiilor în numerar și să ofere posibilitatea de a pune în aplicare măsuri efective și proporționale în vederea diminuării riscurilor de comitere a încălcărilor cu utilizarea numerarului.

Autorul a prezentat *Sinteza* avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate (inclusiv raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului), fapt ce denotă aspectul *definitivat* al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 alin.(7) al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea *expertizei anticorupție*.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

Implementarea excepției vizate de art.6 alin.(1) lit.f) al proiectului, poate periclita eficiența măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și transparența finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, or utilizarea banilor (lei, euro sau dolari americani, cash ori pe card, plată facturi, cota parte din afacerile „protejate”, împrumut de bani), în calitate de mijloace de corupere, constituie liantul determinant al activității infracționale, în contextul implicării părților în manifestări de corupție și săvârșirea infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității atât în sfera publică, cât și cea privată (coruperea active/pasivă, darea/luare de mită, etc.).

Prin urmare, se recomandă autorului revizuirea prevederilor proiectului prin prisma recomandărilor statuate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

03.10.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL , Inspector principal

Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2023.10.03 16:45:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

